

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Hlava I

POSTAVENÍ A ČINNOST POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

- Policie České republiky je definována jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Reflektuje se tak její zařazení mezi bezpečnostní sbory v souladu se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Postavení zaměstnanců zařazených v policii se řídí zákoníkem práce.

- Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

- Policie působí na území České republiky, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak. Úkoly policie vykonávají příslušníci policie (policisté) a zaměstnanci zařazení v policii (zaměstnanci policie).

Hlava II

ŘÍZENÍ A ORGANIZACE POLICIE

Policie je podřízena Ministerstvu vnitra. Tvoří útvary, jimiž jsou

- a) Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem: Policejní prezidium řídí činnost policie a policie je jako celek podřízena policejnímu prezidentovi. Ten odpovídá za činnost policie ministrově.
- b) útvary policie s celostátní působností: na návrh policejního prezidenta je zřizuje ministr vnitra
- c) krajská ředitelství policie: na návrh ředitele krajského ředitelství je zřizuje policejní prezident.
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství.¹ Územní obvod krajského ředitelství je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku. Tato právní úprava (tedy § 8 odst. 2 a příslušná příloha zákona) však nabývá účinnosti až dnem 1. ledna 2012.

¹ 1. Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy se sídlem v Praze.

2. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje se sídlem v Praze.

3. Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích.

4. Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje se sídlem v Plzni.

• Policejní prezidium a útvary policie s celostátní působností se při nakládání s majetkem České republiky a v právních vztazích považují za součást organizační složky státu a účetní jednotky ministerstva. Zákon o policii nově stanoví, že krajská ředitelství jsou organizačními složkami státu a účetními jednotkami, jejichž příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva. Útvary policie zřízené v rámci jeho působnosti jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství.

Útvary s působností na celém území ČR

Kriminalistický ústav Praha

Letecká služba

Národní protidrogová centrála SKPV

Služba cizinecké policie

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV

Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV

Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV

Útvar pro ochranu prezidenta ČR

Útvar pro ochranu ústavních činitelů

Útvar rychlého nasazení

Útvar speciálních činností SKPV

Útvar zvláštních činností SKPV

Útvary s územně vymezenou působností

[Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy](#)

[Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Severočeského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Středočeského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Východočeského kraje](#)

[Krajské ředitelství policie Západočeského kraje](#)

Pod krajská ředitelství pak spadají územní odbory (pod ty obvodní oddělení); v současnosti se může stát, že územní odbory pod konkrétním krajským ředitelstvím se nachází na území několika VÚSC

5. Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech.

6. Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem.

7. Krajské ředitelství policie Libereckého kraje se sídlem v Liberci.

8. Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové.

9. Krajské ředitelství policie Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích.

10. Krajské ředitelství policie kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě.

11. Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje se sídlem v Brně.

12. Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci.

13. Krajské ředitelství policie Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně.

14. Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.

HLAVA III

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI

- Policista a zaměstnanec policie při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla **zdvořilosti** a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Dle § 10 pak jsou povinováni **iniciativou**: v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil. Pouze policista (zde je tedy v praxi uplatněno výše zmíněné rozlišování mezi postavením policisty a zaměstnance) má výše uvedenou povinnost podle i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty. Policista však nemá povinnost provést úkon nebo jiné opatření, kupř. jestliže a) provádí jiný úkon, např. 1. plní úkoly, při nichž používá operativně pátrací prostředky 3) nebo podpůrné operativně pátrací prostředky, 2. pronásleduje pachatele trestného činu, či 3. zakročuje pod jednotným velením, b) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léků anebo jiných látek tak, že řádné provedení nebo dokončení úkonu anebo jiného opatření by bylo ohroženo. Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití povinen použít slova „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy.

- Policista a zaměstnanec policie jsou dle § 11 povinováni také **přiměřeností postupu**, tedy povinni mj. dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma či postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

- Při provádění úkonu je policista povinen **prokázat svou příslušnost** k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Pokud povaha nebo okolnosti úkonu neumožňují prokázat příslušnost výše uvedeným způsobem, prokáže policista svou příslušnost k policii ústním prohlášením „policie“.

- Policista je dle § 13 také povinen před provedením úkonu **poučít** osobu dotčenou úkonem o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.

HLAVA IV

SPOLUPRÁCE A DALŠÍ VZTAHY POLICIE

- Policie dle při plnění svých úkolů **spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, jakož i s právníckými a fyzickými osobami.**

Dále zákon v této části upravuje **spolupráci s obcemi**. Útvar policie určený policejním prezidentem může uzavřít písemnou koordinační dohodu s obcí nebo městskou částí hlavního města Prahy za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, resp. krajské ředitelství může uzavřít písemnou koordinační dohodu s hlavním městem Prahou za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Policie dále **spolupracuje s právníckými a fyzickými osobami** a) vykonávajícími činnosti např. v oblasti 1. prevence kriminality a sociálně patologických jevů, 2. vzdělávacích aktivit na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti, či b) pracujícími s pachateli trestných činů a osobami se sociálně patologickým nebo obdobným rizikovým způsobem chování, nebo c) vykonávajícími jinou činnost ve prospěch zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti.

- Policista je v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu policie **oprávněn požadovat od orgánů a osob uvedených v § 14 věcnou a osobní pomoc**, zejména potřebné podklady a informace včetně osobních údajů.

- Policie **působí v rámci integrovaného záchranného systému** (jako jeho základní složka), **při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně.**

- Policie **poskytuje ochranu a součinnost při provádění exekuce a výkonu rozhodnutí** (§ 21). Policie tak poskytne ochranu osobě pověřené výkonem rozhodnutí za podmínky, že tato osoba a) nemůže provést výkon rozhodnutí z důvodu ohrožení svého života nebo zdraví a b) o poskytnutí této ochrany požádá.

- Pokud síly a prostředky policie nejsou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, může vláda České republiky povolat **k plnění úkolů policie vojáky v činné službě a příslušníky Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky.**

HLAVA V

OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY

- Policista má v souladu se zákonem oprávnění **omezit fyzické osoby na svobodě**. Osoba omezená na svobodě policistou však nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost. Osoba omezená na svobodě má právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby.

- Policista je přitom oprávněn **zajistit osobu** (§ 26) která např. svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek, v budově útvaru policie úmyslně znečišťuje nebo poškozují majetek anebo slovně uráží

policistu nebo jinou osobu, utekla z výkonu trestu odnětí svobody, z výkonu ochranného léčení, ústavní výchovy, předběžného opatření nebo ochranné výchovy anebo ze zabezpečovací detence, či při předvedení kladla odpor nebo se pokusila o útěk. Zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.

- Policista je oprávněn **zajistit cizince**, např. jestliže se cizinec dopustil jednání, pro které lze pobyt na území České republiky ukončit nebo zahájit řízení o správním vyhoštění, či cizinec má být podle vykonatelného rozhodnutí vyhoštěn.

HLAVA VI

POSTUP VE VZTAHU K VĚCEM

- **Odnětí věci** je upraveno v § 34 zákona o polici. Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci, a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráná, nebo b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku. Policista je také oprávněn vyzvat osobu k **vydání zbraně**, hrozí-li nebezpečí, že jí bude neoprávněně užito k násilí nebo pohrůžce násilím. Po předchozí marné výzvě je policista oprávněn zbraň odebrat. Policista je dále oprávněn provést **prohlídku osoby** a odebrat jí zbraň, pokud a) osobní svoboda osoby má být omezena, b) proti ní směřuje zákrok, nebo c) proti ní směřuje jiný úkon, hrozí nebezpečí, že osoba bude klást odpor, a je podezření, že má u sebe zbraň.

- Policista je oprávněn použít **technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla**, např. které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla, či které stojí na chodníku, kde to není povoleno.

- Policista je oprávněn **věc zajistit**, popřípadě **odstranit**, je-li důvodné podezření, že představuje bezprostřední závažné ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí a nelze-li toto ohrožení odstranit jinak. Nelze-li ohrožení odstranit výše uvedeným postupem je policista oprávněn věc **zničit**, zejména je-li důvodné podezření, že obsahuje výbušninu.

- Policie může za účelem odstranění bezprostředního ohrožení životů nebo zdraví osob anebo bezprostředně hrozící škody velkého rozsahu 9) na majetku **rušit provoz elektronických komunikací** v nezbytné míře a po nezbytnou dobu

- Policista je oprávněn **vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek** a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Toto oprávnění má policista také v případě a) důvodného podezření, že se na místě nachází zemřelý, b) pronásledování osoby, nebo c) vstupu do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře. Dále je při plnění konkrétního úkolu policie oprávněn **vstupovat v živnostenské provozovně** do prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby, a to i po skončení prodeje nebo

provozní doby.

- Policista je oprávněn **zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku** kupř. a) pronásleduje-li pachatele úmyslného trestného činu, nebo b) pátrá-li po pachateli úmyslného trestného činu nebo po věcech z takového trestného činu pocházejících anebo s takovým trestným činem souvisejících, má-li důvodné podezření, že se v dopravním prostředku takový pachatel nebo věci nachází.

HLAVA VII

VYKÁZÁNÍ

- Policisté mají také oprávnění v případech tzv. **domácího násilí**. Lze-li na základě zjištěných skutečností důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn **vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou**, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti. Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby.

- Vykázaná osoba je povinna a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání, b) zdržet se vstupu do prostoru podle písmene a), c) zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou, d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.

- Územní rozsah prostoru, na který se vykázání vztahuje, určí policista podle míry požadavku účinné preventivní ochrany osoby ohrožené útokem. Policista ve lhůtě 3 dnů od vykázání provede kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázání.

HLAVA VIII

ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI CHRÁNĚNÝCH OBJEKTŮ, PROSTORŮ A OSOB

- Policie **zajišťuje bezpečnost chráněných objektů a prostorů**. Rozsah zajišťování bezpečnosti stanoví na návrh policejního prezidenta ministr v závislosti na bezpečnostní situaci a možné míře ohrožení. Chráněným objektem a prostorem se rozumí objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda; chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy.

- Policie má za úkol rovněž **zajišťování bezpečnosti určených osob** (ústavního činitele České republiky, stanoví-li tak vláda nebo osoby chráněné při jejím pobytu na území České republiky podle mezinárodních dohod). Rovněž zajišťuje **krátkodobou**

ochrana osoby. Tou se rozumí opatření zahrnující fyzickou ochranu, dočasnou změnu pobytu osoby, použití zabezpečovací techniky, nebo poradensko-preventivní činnost. Krátkodobou ochranu osob lze poskytnout jen v odůvodněných případech.

HLAVA IX

POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ

- Policista je oprávněn použit při zákroku **donucovací prostředek a zbraň**, k jejichž používání byl vycvičen.

Donucovacími prostředky jsou dle § 52 zákona o policii

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,
- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

- Policista je oprávněn použit donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku. Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu. Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Policista je oprávněn použít zbraň

- a) v nutné obraně nebo v krajní nouzi,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- d) nelze-li jinak překonat aktivní odpor směřující ke zmaření jeho závažného zákroku,
- e) aby odvrátil násilný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt anebo prostor,
- f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví,
- g) jestliže osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní nebo varovný výstřel, neuposlechne příkazu policisty směřujícího k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby, nebo
- h) ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osoby.

- Použití zbraně v případech uvedených pod písm. a) až f) je přípustné pouze za podmínky, že užití donucovacího prostředku by bylo zřejmě neúčinné. Před použitím zbraně v případech uvedených pod písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví policisty nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

HLAVA X

PRÁCE S INFORMACEMI

- Policie **zpracovává** v souladu se zákonem o policii a jiným právním předpisem **informace** včetně osobních údajů v **rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů**. Zpracovávané informace musí policie zabezpečit před neoprávněným přístupem, změnou, zničením, ztrátou nebo odcizením, zneužitím nebo jiným neoprávněným zpracováním.

- Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby (**podání vysvětlení**), která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele, pro vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo pro přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu,

- Policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, **pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy** osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.

- Policista je oprávněn vyzvat k **prokázání totožnosti** např. osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu nebo zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky.

- Policie provádí jako součást plnění svých úkolů **pátrání po osobách a věcech** s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvolý, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti.

- Policista je při předcházení trestným činům, při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby oprávněn **používat podpůrné operativně pátrací prostředky**, kterými jsou

a) **informátor**: fyzická osoba, která poskytuje policii informace a služby takovým způsobem, aby nebyla vyzrazena její spolupráce s policií

b) **krycí prostředky**: věc včetně krycího dokladu, prostor nebo činnost sloužící k zastírání skutečné totožnosti osoby, k zabránění vyzrazení její činnosti nebo k zastírání činnosti policie. Krycím dokladem se rozumí listina, popřípadě jiný dokument sloužící k zastírání skutečné totožnosti osoby, k zabránění vyzrazení činnosti, krycího prostředku nebo zabezpečovací techniky, k zastírání policejní činnosti anebo k jiným podobným účelům.

c) **zabezpečovací technika**: technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem předcházení nebo odstranění ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti

d) **zvláštní finanční prostředky**: vyčleněné finanční prostředky, které jsou používány k úhradě některých výdajů v souvislosti se získáváním poznatků o trestné činnosti, používáním podpůrných operativně pátracích prostředků, používáním operativně pátracích prostředků podle trestního řádu a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby.

HLAVA XI

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- Policie při plnění svých úkolů spolupracuje s mezinárodní organizací Interpol, Evropským policejním úřadem, příslušnými orgány a institucemi Evropské unie a jejích členských států a s jinými mezinárodními organizacemi, zahraničními bezpečnostními sbory a dalšími příslušnými zahraničními subjekty. V rámci policie je ústředním orgánem pro mezinárodní policejní spolupráci policejní prezidium.

- Příslušník zahraničního bezpečnostního sboru může za podmínek, v rozsahu a způsobem stanovenými mezinárodní smlouvou vykonávat na území České republiky oprávnění a povinnosti policisty podle tohoto zákona.

- Se souhlasem policejního prezidenta a příslušného orgánu cizího státu lze využít v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem nebo jiným právním předpisem příslušníka zahraničního bezpečnostního sboru

a) jako agenta,

b) k provedení předstíraného převodu,

c) ke sledování osob a věcí,

d) k použití zabezpečovací techniky,

e) k provedení zákroku proti pachatelům závažných trestných činů,

f) k zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti při řešení mimořádných

bezpečnostních situací,

g) k zajištění bezpečnosti chráněných prostor a objektů nebo osob chráněných podle tohoto zákona.

- Policista je oprávněn působit na území jiného státu

a) za podmínek, v rozsahu a způsobem stanovenými mezinárodní smlouvou,

b) v rámci mírové nebo jiné operace, které se Česká republika účastní na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem nebo s níž má uzavřeny příslušné mezinárodní smlouvy, nebo na základě rozhodnutí příslušného orgánu nebo instituce Evropské unie, nebo

c) je-li vyslán k plnění úkolů policie na základě rozhodnutí ministra se souhlasem příslušného orgánu cizího státu nebo na žádost příslušného orgánu cizího státu.

HLAVA XII

NÁHRADA ŠKODY A NÁHRADA ZA POSKYTNUTÍ VĚCNÉ POMOCI

- Stát odpovídá za škodu způsobenou policií v souvislosti s plněním úkolů; to neplatí, pokud se jedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný a přiměřený zákrok vyvolala.

Stát odpovídá za škodu

a) osobě, která poskytla pomoc policii nebo policistovi na jeho žádost anebo s jeho vědomím; stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobila-li si tuto škodu osoba úmyslně,

b) kterou osoba způsobila v souvislosti s pomocí poskytnutou policii nebo policistovi.

HLAVA XIII

KONTROLA POLICIE

Každý může upozornit

a) na nedostatky v činnosti policejního útvaru, policisty nebo zaměstnance policie, nebo

b) na skutečnost, že se policista nebo zaměstnanec policie dopustil jednání, které naplňuje znaky trestného činu, správního deliktu nebo kázeňského přestupku.

- Policista nebo útvar policie musí upozornění přijmout. Policie do 30 dnů ode dne přijetí upozornění vyrozumí toho, kdo jej učinil, o přijatých opatřeních, pokud o toto vyrozumění osoba požádá. Oznámení protiprávního jednání podle trestního řádu tímto není dotčeno.

- **Kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí podle jiného právního předpisu, rušení provozu elektronických komunikací a kontrolu činnosti Inspekce policie vykonává**

Poslanecká sněmovna, která k tomu účelu zřizuje kontrolní orgán.

HLAVA XIV

OCHRANA NÁZVU POLICIE A UDÍLENÍ DARŮ A MEDAILÍ

Nestanoví-li jiný právní předpis jinak, nesmí být slovo „policie“ nebo slovo od něj odvozené obsaženo

- a) v obchodní firmě,
- b) v názvu právnické osoby, nebo
- c) v názvu orgánů nebo organizačních článků právnických osob a jiných organizací.

Fyzické nebo právnické osobě, která poskytla pomoc policii nebo policistovi lze udělit dar nebo medaili zejména při:

- a) odhalení závažného trestného činu,
- b) zjištění nebo dopadení pachatele závažného trestného činu,
- c) zadržení nebezpečného pachatele,
- d) zákroku směřujícím k ochraně bezpečnosti osob a majetku, nebo
- e) záchraně života, zdraví nebo majetku.

- Dar uděluje ministr, policejní prezident, ředitel krajského ředitelství nebo vedoucí útvaru policie. Medaili uděluje policejní prezident nebo ministr.

HLAVA XV

SPRÁVNÍ DELIKTY

Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) úmyslně na místě veřejnosti přístupném neoprávněně užívá na vozidle, plavidle nebo letadle zvláštní barevné provedení a označení používané na služebních vozidlech, plavidlech a letadlech policie anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné,
- b) vnikne lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly do uzavřeného objektu nebo prostoru, v nichž sídlí policie, anebo do objektu nebo prostoru, které policie podle § 48 chrání, nebo
- c) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 115.

Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 99 odst. 1 a 2 použije slovo „policie“ anebo slovo od něj odvozené ve svém názvu nebo obchodní firmě, nebo
- b) na místě veřejnosti přístupném neoprávněně užívá na vozidle, plavidle nebo letadle zvláštní barevné provedení a označení používané na služebních vozidlech, plavidlech a letadlech policie anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné.

- Za přešupek podle odstavee 1 lze uložít pokutu do 5 000 Kč. Za správší delíkt podle odstavee 2 písm. a) se uložít pokuta do 20 000 Kč a za správší delíkt podle odstavee 2 písm. b) pokuta do 5 000 Kč.

- Odpovědnost za správší delíkt zaníká, jestlíže správší orgán o něm nezahájíl řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán. Správší delíky podle tohoto zákona v prvním stupní projednává obecší úřad obce s rozšířenou působností.

ČÁST DRUHÁ

INSPEKCE POLICIE

- Úkol vyhledávat, odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je policista nebo zaměstnanec policie, a zjišťovat pachatele v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem plní Inspekce policie, která je útvarem ministerstva. Inspekce dále provádí zkoušku odolnosti vůči protiprávnímu jednání (dále jen „zkouška spolehlivosti“).

- V čele inspekce stojí ředitel, kterého jmenuje po projednání ve výboru Poslanecké sněmovny, příslušném ve věcech bezpečnosti, vláda. Z výkonu své funkce je ředitel odpovědný vládě, která ho též odvolává. V inspekci působí policisté povolání k plnění úkolů v ministerstvu (dále jen „inspektor“) a zaměstnanci zařazení v inspekci (dále jen „zaměstnanec inspekce“).

- Inspekce je oprávněna při výkonu svých úkolů žádat od útvaru policie, policisty a zaměstnance policie informace a podklady a potřebnou součinnost k výkonu působnosti inspekce.

- Inspektor je oprávněn k předcházení, zamezování a odhalování protiprávního jednání provést u policisty, zaměstnance policie, inspektora a zaměstnance inspekce zkoušku spolehlivosti. Ta spočívá v navození zdání situace, kterou je zkoušená osoba povinna řešit. K provedení zkoušky spolehlivosti může inspektor využít pod svým osobním a bezprostředním vedením i jinou osobu s jejím souhlasem.

ČÁST TŘETÍ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ

- Policista vykonává službu ve služebním stejnokroji nebo v občanském oděvu v závislosti na povaze konkrétní činnosti a potřebě efektivního plnění úkolů policie.

Služební stejnokroj policie je oprávněn nosit jen policista. Bývalý policista může na základě souhlasu policejního prezidenta nosit služební stejnokroj s odlišujícím označením při vhodných příležitostech. Zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel policie a pásů s označením „Policie ČR“ podle § 43 odst. 2 může užívat pouze policie.

- **Úřední záznam** musí být pořízen bez zbytečného odkladu a musí obsahovat uvedení času, důvodu, průběhu a okolností úkonu. Úřední záznam musí být uložen nejméně po dobu 5 let. Doba uchovávání podle věty druhé platí i pro jiné záznamy pořízené podle tohoto zákona.

- Policisté jsou oprávněni k plnění úkolů policie držet, nosit a jinak používat zbraně všech kategorií stanovených zákonem o střelných zbraních a střelivu a bezpečnostní materiál podle jiného právního předpisu.

- **Zjišťování tělesných znaků a měření těla** provádí policista nebo zaměstnanec policie stejného pohlaví anebo odborně způsobilý zdravotnický pracovník. **Odběr biologického vzorku**, který je spojen se zásahem do tělesné integrity, provádí na žádost policisty pouze odborně způsobilý zdravotnický pracovník.

- Každý je povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokynu nebo vyhovět žádosti policie, policisty nebo inspektora; to neplatí, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak. Nelze-li účelu výzvy, pokynu nebo žádosti dosáhnout pro odpor osoby, je policista nebo inspektor oprávněn tento odpor překonat.

- Policista, zaměstnanec policie, inspektor nebo zaměstnanec inspekce jsou povinni **zachovávat mlčenlivost** o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů policie, inspekce nebo v souvislosti s nimi, a které v zájmu zabezpečení úkolů policie, inspekce nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami. Tato povinnost trvá i po skončení služebního nebo pracovního poměru.